

Chợ Hà Nội

--- Minh Hà ---

Chợ vừa già vừa to như Đồng Xuân - Bắc Qua, như Bưởi hay Cầu Giấy, như chợ Hôm, chợ Mơ, chợ Hàng Da hay Châu Long thì hàng ăn cái gì cũng có cả. Mới hình thành mà đã liên tục phát triển như chợ Âm Phủ, chợ Nguyễn Khắc Cần cũng gần được như thế. Có từ thịt chó trở đi.

Ngày tôi còn học cấp 3, phố Nguyễn Khắc Cần có đông chằng là chỉ vào mấy bạn học trò tan học, vì nhà trường mở một cái cửa về phố đó cho học sinh đi xe đạp ra vào. Phố nhỏ, êm đềm. Một trưa mùa hè kia có mấy người đàn ông bán dưa lê ghéch cái xe có hai sọt dưa to vật bên hè phố. Đôi ba ngày sau có thêm mấy người đàn bà trông dáng lam lũ quang gánh ra đó bán rau vào giờ tan tầm. Và thế là thành chợ. Phình ra cả phía Phạm Sư Mạnh. Đủ thức. Thịt chó và cốm mới. Trứng vịt hàng gánh ngồi san sát sau mỗi vụ mùa ở đầu này, phía cắt ngang Phạm Sư Mạnh, đầu kia, chỗ tiếp giáp Hai Bà Trưng là hàng rau cỏ, giò chả nhà quê. Lại có hai vợ chồng dáng nghèo cứ chiều chiều lại đặt cái bếp dầu ngồi rán bánh chuối phục vụ mấy cô mấy cậu đi học ngoại ngữ ban đêm ở mấy trường quanh đó... hàng khô, hàng ướt, chả thiếu thức gì.

Chợ thế là lên đời rồi. Từ Cóc nhảy lên Xanh. Nhưng còn rất nhiều chợ cóc dạt bên này dạt bên kia chán trong các ngóc ngách phố xá rồi mới trụ lại được. Những chợ ấy, nhiều thứ không có. Song thế nào cũng có vài ba hàng rau, một hàng bán quanh mấy thức rau thơm, hành, tỏi, ớt, dăm quả chanh bày bên dăm ba quả trứng gà, trứng vịt, rồi một cái bàn bày mấy lọ thủy tinh bán dưa cà. Ở những chợ đã chắc chân, những hàng đó sẽ bán thêm mắm, muối, dấm, bỗng để nấu bún ốc. Có cà bát cà pháp Hoàng Mai, cũng có kiệu và tương ớt ăn kèm với thịt quay vừa mua đầu chợ. Hàng thịt quay nào cũng thêm vào gói thịt vừa chặt dỗi một vốc kiệu ngâm tương ớt, nhưng hầu như ai mua thịt quay cũng phải bước dấn vào đầu chợ, ghé hàng dưa để mua thêm kiệu muối. Củ kiệu con con, chua chua mà lại làm chút vị đặc biệt hoà hợp với thịt quay giòn. Nhà hàng làm cái bồ đài bằng mảnh lá sen còn mùi thơm rất duyên của lá sen già, rang sơ một cái lạt gang cho khách cầm toòng teng.

Các chợ Xanh, chợ Cóc rải rác quanh Hà Nội... Những cái chợ hình thành thật đơn giản, kỳ lạ và đầy sức sống.